

JÄRELEVALVE AASTARAAMAT

Auditortegevuse järelevalve nõukogu
2016–2017

Sisukord

Järelevalvenõukogu esimehe pöördumine.....	5
1. Järelevalvenõukogu koosseis	8
2. Peamiste seadusjärgsete ülesannete kokkuvõte	10
3. Järelevalvenõukogu tööplaani 2017/2018 aastaks.....	21

Järelevalvenõukogu esimehe pöördumine

Hea lugeja! Aasta on möödunud kiiresti ja järelevalvenõukogu jaoks suurte muutuste ootuses. Täiendavalt oma tavapärastele järelevalvelistele kohustustele osalesime ka uuendatud järelevalvemudeli väljatöötamisel.

Ei saa anda lubadust, et uuendused ja muudatused järelevalve ja selle mudeli osas uue seadusega lõpevad, pigem vastupidi. Uuel majandusaastal on vaja lahendada suures hulgal erinevaid internseid küsimusi, et parimal viisil tagada järelevalve funktsioonide täitmine, sealhulgas nii menetluste sõltumatus kui ka maksimaalses ulatuses konfidentsiaalsusnõuete järgimine. Üle on vaja vaadata senised põhimõtted järelevalvelises korralduses ja rakendada järelevalvenõukogu jaoks uusi funktsioone.

Vähem oluline võimaliku järelevalvelise tuleviku jaoks ei ole vähem oluline ka uus AudS-i § 185², mille kohaselt Rahandusministeerium analüüsib 2019. aasta 1. juuliks AudS-i 8. peatükis sätestatud avalik-õigusliku Audiitorkogu ja 9. peatükis sätestatud avalikes huvides teostatava järelevalve alase regulatsiooni rakendamise otstarbekust ja eesmärgipärasust ning esitab vajaduse korral ettepanekud õigusaktide muutmiseks.

Samuti oleme oma järelevalveliste eesmärkide realiseerimisel – korduvate rikkumistega tegelemine, vandeaudiitori kutsetevgevuse kvaliteedi saavutamine ja selle kaitsmine – pidanud üsna mitmel korral viima erinevaid kaasusi Rahandusministeeriumi ette, et kas määrata trahv või võtta

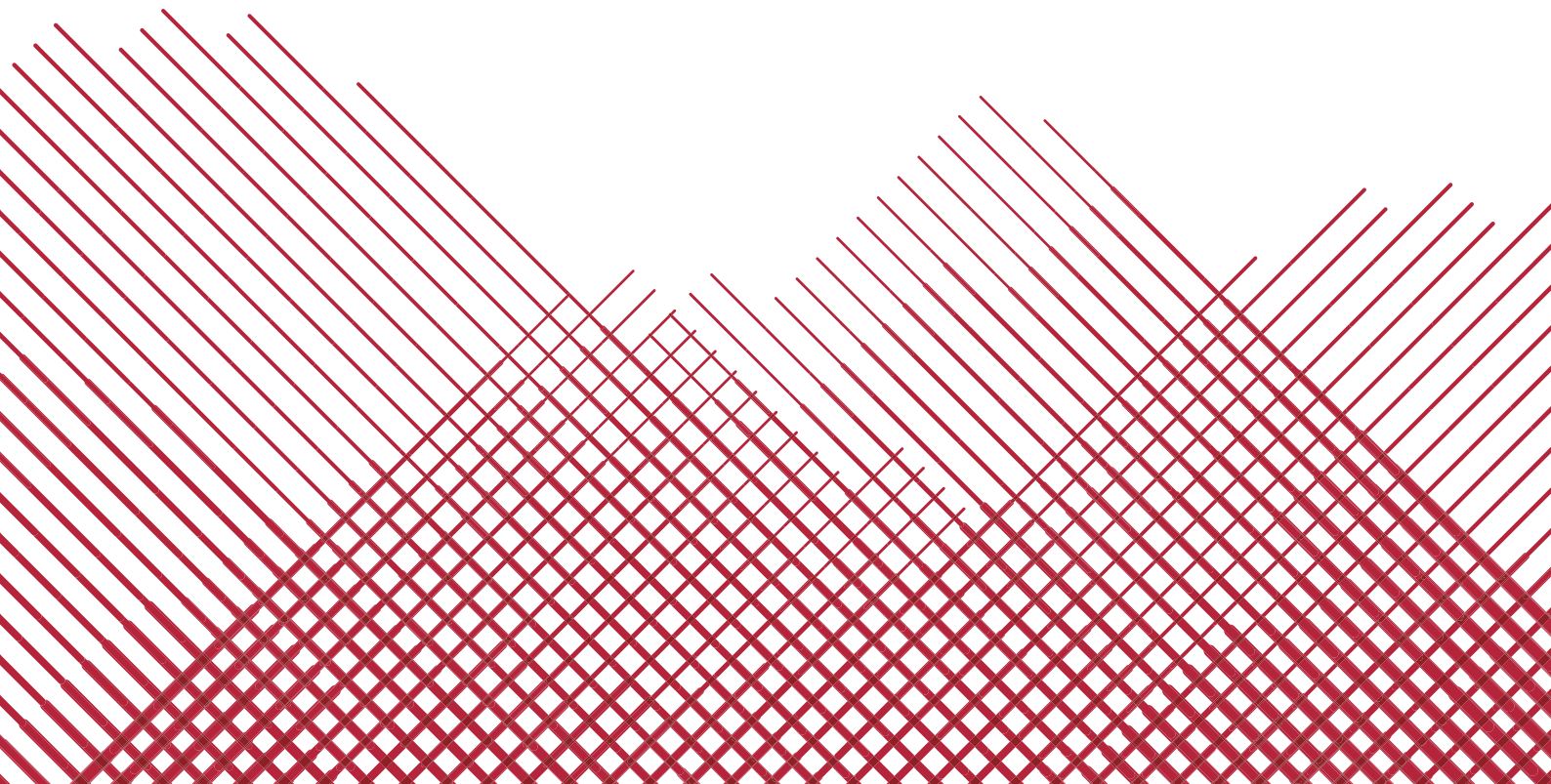
ära õigus jätkata kutsealases tegevuses. Osad juhtumid on kohtus pooleli, mõned lõppenud ning andnud kindlust senise tegevuse õigsusest ja vajalikkusest.

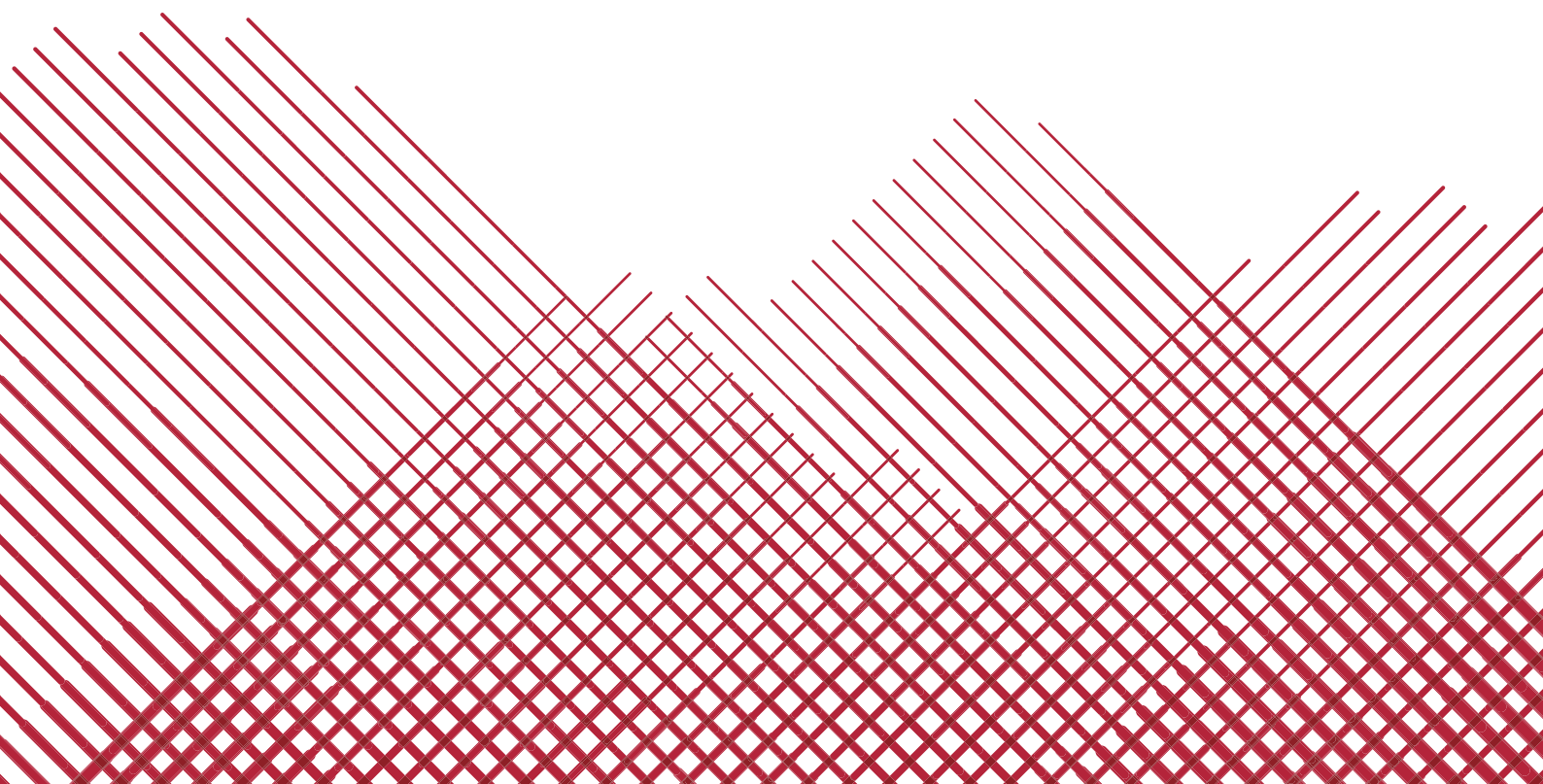
Uue majandusaasta üks suurimaid väljakutseid on järelevalvefunksiooni reaalne käivitamine ning vajalike protsesside ja süsteemide paika loksutamine. Oma tegemistes ja uutes funktsioonides püüame anda senisele praktikale mõningast täiendust ja pakkuda ratsionaalset ning oludele vastavat järelevalvet.

Põnevat lugemist!

Siim Tammer

Audiitortevgevuse järelevalve nõukogu esimees

1. Järelevalvenõukogu koosseis

Järelevalvenõukogu (edaspidi ka AJN) on audiitortegevuse seaduse (edaspidi AudS) alusel loodud Audiitorkogu sõltumatu järelevalveorgan, kelle ülesanne on korraldada järelevalvet avalikes huvides ning võtta kasutusele meetmeid audiitortegevuse arengu eelduste loomiseks, vandeaudiitori kutsetegevuse kvaliteedi saavutamiseks ja selle kaitsmiseks.

Järelevalvenõukogu on aruandeaastal oma pädevust teostanud koosseisus:

1. Siim Tammer (esimees)
2. Sale Ajalik
3. Kai Härmand
4. Uku Liivamets
5. Priit Möldre
6. Gaili Parts
7. Rein Ruusalu

Rahandusministri käskkirjaga nr 031 otsustati kutsuda tagasi AJN-i liige Rein Ruusalu ning lugeda tema volitused lõppenuks alates 20.02.2017. Sama käskkirjaga nimetati alates 20.02.2017 AJN-i uueks liikmeks Laile Kaasik.

AudS-i muudatuste tõttu on käesoleva aastaraamatu koostamise ajaks muutunud ka AJN-i koosseis. Rahandusministri 04.09.2017 käskkirjaga määrati uus AJN-i koosseis:

1. Siim Tammer (esimees)
2. Sale Ajalik
3. Kai Härmand
4. Andres Järving
5. Uku Liivamets
6. Taivo Põrk

Eelnimetatud AJN-i liikmete volitused algasid 02.09.2017 ja kehtivad viis aastat nõukogu liikmeks nimetamisest arvates.

AJN-i tegevusega oli aruandeperioodil vahetult seotud Audiitorkogus järelevalvespetsialistina töötav Eve Kippar. Tema peamiseks tööülesanneteks oli AJN-i juriidiline teenindamine, koosolekute korraldamine ning järelevalveliste protsesside haldamine. Alates 01.09.2017 on Eve Kippari uueks ametinimetuseks AJN-i õigus- ja administratiivspetsialist.

Tuuli Kattago ja Ulvi Sloog töötasid aruandeaastal Audiitorkogu kvaliteedikontrolli spetsialistidena, kelle peamiseks ülesanneteks oli osalemine kutseühendusesisese kvaliteedikontrolli (edaspidi KVK) töörühma liikmena Audiitorkogu liikmete KVK teostamisel. Lisaks eelnimetatule osalesid nad ka teistes kutseühendusesisestes järelevalvemenetlustes ning CEAOB

Siim Tammer
Esimees,
Finantsinspektsiooni
õigusosakonna juht

Sale Ajalik
Riigikontrolli
finantsauditi
osakonna auditijuht

Kai Härmand
Justiitsministeeriumi
õiguspoliitika
asekantsler

Andres Järving
Ettevõtja

Uku Liivamets
Finantsinspektsiooni
regulatsioonide ja
aruandluse divisjoni
usaldusnormatiivide
spetsialist

Taivo Põrk
Rahandusministeerium
Ettevõtluse ja
arvestuspoliitika osakond
jurist

(Committee of European Auditing Oversight Bodies) kohtumistel, edastades AJN-i liikmetele ajakohast informatsiooni Euroopas läbi viidavatest audiitortegevuse järelevalve suundadest ja tulemustest.

Tulenevalt AudS-i muudatustest on muutunud olulisel määral ka kvaliteedikontrolli spetsialistide töö ning alates 01.09.2017 tegutsevad

Tuuli Kattago ja Ulvi Sloog AJN-i töötajatena, viies järelevalvemenetlusi läbi töörühma juhtidena ning omades senisest suuremat otsustuspädevust.

Eksamikomisjoni tegevust ja selle asjaajamist korraldas eksamikomisjoni esimees Marika Taal.

2. Peamiste seadusjärgsete ülesannete kokkuvõte

I PRIORITEETIDE TÄITMINE

AJN-i majandusaasta prioriteetidid olid:

1. Korraldada sõltumatut järelevalvet avalikes huvides ning võtta kasutusele meetmeid audiitortevuse arengu eelduste loomiseks, vandeaudiitori kutsetevuse kvaliteedi saavutamiseks ja selle kaitsmiseks.
2. Tagada järelevalve senisel tasemel toimimine ka oludes, kus AJN-i ootavad ees suured sisemised muudatused.
3. Pöörata rohkem tähelepanu esimese kvaliteedikontrolli kuueaastase tsükli lõpetamisele ja korduvate rikkumistega tegelemisele.
4. Seoses muudatustega järelevalve õiguslikus regulatsiooniks oli eesmärgiks seatud AJN-i siseregulatsioonide uuendamine ja AJN-i uute funktsioonide käivitamine.

AJN on seatud prioriteetidid täitnud edukalt. Aruandeperioodil valmistas AJN ette olulisel määral uued menetluskorrad, kohaldades neid vastavalt muutunud seadusandlusele ja oludele. AJN osales ka seadusloome protsessis. Varasemalt tehtud töö tõttu sai uues koosseisus AJN juba 12.09.2017 toimunud koosolekul kinnitada uued kvaliteedikontrolli, distsiplinaarmenetluse ning kaebuste menetlemise ja

uurimise korrad. Vastavad korrad kehtivad alates 13.09.2017 ning on kättesaadavad veebiaadressil <https://audiitorkogu.ee/est/sisekorrad>.

AJN on avalikes huvides vandeaudiitori kutsetevuse usaldusväarsuse ja kvaliteedi tõstmise eesmärgil teinud Rahandusministeeriumile mitmel korral ettepanekuid korduva mitte-nõuetekohase, oluliste puudustega audiitortevuse kvaliteediga audiitorettevõtjate tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks ning nimetatud tegevuse eest vastutavate vandeaudiitorite kutse äravõtmiseks. Eelnevat lähenemist probleemide lahendamisele on toetanud ka kohtusüsteem.

Näiteks on kohtuasjas AMC Finantsid Audiitorbüroo OÜ vs Rahandusministeerium (kohtuasi nr 3-16-239) jõustunud otsus, millega jäi jõusse Rahandusministri 13.01.2016 otsus võtta AMC Finantsid Audiitorbüroo OÜ-lt ära tegevusloa, kuna ta on korduvalt rikkunud AudS-i (kvaliteet oli mitmel korral „punane”). Kohus on väga õigesti sedastanud otsuses järgmist: „Õigusaktidega ei ole kaebajale [AMC Finantsid Audiitorbüroo OÜ-le] ette nähtud lubatavat eksimuse protsenti. Kõik töövõttud tuleb läbi viia nõuetekohaselt, sest kõigi nende eesmärk on kaitsta avalikke huve ja anda usaldusväärset

infot kontrollitava ettevõtja majandustegevuse kohta. Kaebaja suhtes sanktsioonide kohaldamiseks ei pea Audiitorkogu ega vastustaja tuvastama rikkumisi kõigis kaebaja tehtud töövõttudes. Kõigi töövõttude kontrollimine ei oleks ka sellele kuluvat aega ja ressursi arvestades mõistlik.”

Pooleli on ka teisi sarnastel või vandeaudiitori sobimatust puudutavatel alustel olevaid kohtuvaidlusi.

Lisaks on AJN mitmel korral kaalunud distsiplinaarkaristuste proportsionaalsust ning mõju, eesmärgiga hoida ära karistuste proportsionaalsuse kaudu edaspidiseid rikkumisi ning suunates menetlusaluseid isikuid rikkumisi kõrvaldama. AJN on mitmel korral palunud Audiitorkogu juhatusel muuta tuvastatud rikkumise eest määratavat karistust.

II TEGEVUS- JA TULEMUSARUANNE VALDKONDADE LÕIKES

Aruandeperioodil on toimunud 11 koosolekut, millest kaks toimus kaughääletuse vormis ja lisaks kaheksa kaughääletust erinevate AJN-i pädevuses olevate otsuste tegemiseks.

Kaughääletuste kaudu on vastu võetud 12 otsust, millest enamiku moodustavad kutseeksamitulemuste kinnitamise otsused (kokku seitse koondotsust). Samuti on kaughääletuse teel otsustatud muid AJN-i pädevuses olevaid järelevalvega seotud küsimusi.

Lisaks vahetule ning infosüsteemide kaudu suhtlemisele Audiitorkogu juhatus ja Rahandusministeeriumiga on AJN aruandeaasta jooksul edastanud Audiitorkogu liikmetele, ametiasutustele ja organitele, sh Audiitorkogu juhatusel, 16 ametlikku audiitortevuse järelevalvega seotud

pöördumist, mille peamiseks eesmärgiks on olnud audiitortevuse järelevalve efektiivsuse suurendamine, järelevalvemenetlustes menetlusaluste isikute võrdse kohtlemise tagamine ja avaliku huvi kaitse.

AJN on osalenud ka AudS-i uute normide koostamisel ja ettepanekute tegemisel ning valmistanud ette uued kvaliteedikontrolli, kaebuse menetluse ja uurimise ning distsiplinaarmenetluse korrad. AJN on olnud partneriks Rahandusministeeriumile AudS-i väljatöötamisel.

AJN on aidanud Audiitorkogu ja Rahandusministeeriumi kohtuvaidlustes, mis on seonud audiitortevuse järelevalve küsimustega.

Kutseeksami korraldamine

AJN-i ülesanne on ka kutseeksami korraldamine. Sellega seoses on AJN-i pädevuses kutseeksami küsimuste ja näidisvastuste avalikkusele kättesaadavaks tegemine, eksamikomisjoni liikmete ja esimehe nimetamine ning tagasikutsumine, kutse taotleja või korduseksamile suunatu eksamile lubamise ning eksami sooritamise või mittesooritamise üle otsustamine.

AJN on pööranud tähelepanu kutseeksami korralduse efektiivsusele. AJN on muutnud eksamite toimumise sagedust, vähendades seda kümnele korrale aastas, mis on toonud kaasa kulude vähenemise ja vastab tegelikule nõudlusele.

Suures osas on aruandeperioodil muudetud ning ajakohastatud eksamiküsimusi ja -ülesandeid. AJN otsustas 16.11.2016 kinnitada muudetud eksamiküsimused ja ülesanded koos näidisvastustega. Muudatusena otsustas AJN teha audiitortevuse registri kaudu avalikkusele kättesaadavaks eksamiküsimused ja -ülesanded, jättes samast ajast avalikkusele kättesaadavaks tegemata kõik

eksamil kasutatavate eksamiküsimuste ja ülesannete näidisvastused. Vandeaudiitori kutseeksamiks õppimise hõlbustamiseks otsustati avaldada mõned sellised näidisküsimused ja -ülesanded koos vastustega, mida otseselt kutseeksamil ei kasutata, kuid mis annavad eksaminandile piisava ettekujutuse temalt eksamil oodatava vastuse formaadist ja põhjalikkusest.

Muudatuse eesmärgiks oli pikas perspektiivis kutsesse sisenevate isikute poolt osutatava audiitorteenuse kvaliteedi parandamine vandeaudiitorite kõrgetasemeliste teadmiste alusel. Vandeaudiitori kutse saanud isikul peaksid olema kutse saamise ajaks omandatud vajalikud oskused nii teoreetiliste teadmiste omandamise kui praktika kaudu.

AJN pikendas 15.11.2016 otsusega kolme eksamikomisjoni liikme (Ivi Kärt, Märt-Martin Arengu ja Heli Jalakas) volituste tähtaega ja nimetas nad järgneva perioodiks kutseeksami eksamikomisjoni liikmeteks. Samuti nimetati eksamikomisjoni liikmeks Stan Nahkor. Aruandeperioodil otsustati tagasi kutsuda kaks eksamikomisjoni liiget, Sander Kallasmaa ja Marten Amjärv.

AJN-i pädevuses on kutse taotleja eksamile lubamise otsustamine. AJN võib eksamineeritavat

kutseksamile mitte lubada, kui ta ei vasta AudS § 20 lõike 1 punktides 1 ja 3 ning lõikes 2 sätestatud nõuetele, ei täida AudS § 23 lõikes 5 sätestatud kohustust, ei ole hea mainega või usaldusväärne.

AJN on aruandeperioodil vandeaudiitori kutseksamile lubanud 15 taotlejat.

Käesoleval hetkel on eksameid sooritamas 63 isikut. Neil on sooritamata üks või enam kutseeksami moodulit. Vandeaudiitori kutse saamiseks tuleb sooritada seitse kutseeksami moodulit: EFS (Eesti finantsaruandluse standardi moodul), IFRS (IFRS alamosa), R & J (rahanduse ja juhtimise alamosa), AÕ (arvestusala õiguse alamosa), VKS-ISA ja VKS-üldosa (vandeaudiitori kutsetegevuse standardite alamosa), VÕ (vandeaudiitori õiguse alamosa) ja IK-essee. Vandeaudiitorid, kes soovivad avaliku sektori vandeaudiitori kutsetaset, peavad täiendavalt sooritama RHÕ (riigi- ja haldusõiguse alamosa) eksamimooduli. Kutseeksami jao või alamosa tulemus alla 60 palli on mitterahuldav. Kutseeksami jao või alamosa tasemel kehtib sooritatud eksamitulemus kolm aastat kutseeksami sooritatuse otsustamisest arvates.

2016/2017 aastal sooritati kokku 115 eksamit, kusjuures mittesooritajate osatähtsus oli 26%.

Tabel 1. Vandeaudiitori kutseeksamite tulemused 2016-2017

	EFS	IFRS	R&J	AÕ	VKS üld	VKS ISA	VÕ	Essee	RHÕ	keskmine
Min punkte	33/100	24/100	37/50	29/60	46/98	73/110	30/40	x	27/60	
Maks punkte	94/100	100/100	50/50	54/60	94/98	107/110	38/40	x	60/60	
Sooritusi	19	11	13	21	5	8	12	16	10	
sh alla 60	11	5	1	5	1	1	0	9	1	
mitte-sooritatud %	58%	45%	8%	24%	20%	13%	0%	56%	10%	26%

Kutse andmine ja lõpetamine

AJN-i pädevuses oli valdkonna eest vastutavale ministrile ettepaneku tegemine vandeaudiitori kutse andmiseks, kutse äravõtmiseks AudS § 32 lõikes 4 nimetatud juhtudel ning avaliku sektori vandeaudiitori kutsetaseme andmiseks. Samuti kuulub AJN-i pädevusse kutse äravõtmine AudS § 32 lõike 1 alusel ja vandeaudiitori vande vastuvõtmine.

Kutse andmise ettepanekuid on AJN teinud Rahandusministeeriumile kaheksa isiku osas. Aruandeaastal võttis AJN vastu kaheksa vandeaudiitori vannet.

Vandeaudiitori avalduse alusel on AJN võtnud ära 13 isiku vandeaudiitori kutse.

Audiitorkogu-sisese regulatsiooni kinnitamine ja jõustumine

AJN kinnitas 15.11.2016 (kehtib alates 21.11.2016) mitmed vandeaudiitori kutsetegevuse standardid, standardite muudatused ja tegi rahandusministrile ettepaneku auditi ja ülevaatused auditeerimise vandeaudiitori aruande vormide kehtestamiseks.

AJN kinnitas alljärgnevad kutsetegevuse standardid:

1. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 260 (muudetud). Infovahetus nendega, kelle ülesandeks on valitsemine.
2. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 570 (muudetud). Tegevuse jätkuvus.
3. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 700 (muudetud). Arvamuse kujundamine ja aruandlus finantsaruannete kohta.
4. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 701. Peamiste auditi asjaolude kohta

informatsiooni esitamine sõltumatu audiitori aruandes.

5. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 705 (muudetud). Arvamuse modifikatsioonid sõltumatu audiitori aruandes.
6. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 706 (muudetud). Asjaolu rõhutada võivad loigud ja muu asjaolu loigud sõltumatu audiitori aruandes.
7. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 720 (muudetud). Audiitori kohustused seoses muu informatsiooniga.
8. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 315 (muudetud). Olulise väärkajastamise riskide tuvastamine ja hindamine majandusüksusest ja selle keskkonnast arusaamise kaudu.
9. Rahvusvaheline auditeerimise standard (Eesti) 610 (muudetud). Siseaudiitorite töö kasutamine.

AJN kinnitas muudatused järgnevates auditeerimisstandardites: ISA 200 (EE); ISA 210 (EE); ISA 220 (EE); ISA 230 (EE); ISA 240 (EE); ISA 300 (EE); ISA 320 (EE); ISA 330 (EE); ISA 450 (EE); ISA 510 (EE); ISA 540 (EE); ISA 560 (EE); ISA 580 (EE); ISA 600 (EE) ja ISA 710 (EE).

AJN otsustas 21.12.2016 (kehtib alates 23.12.2016) kinnitada:

1. Rahvusvaheline kindlust andvate töövõtude standard (Eesti) 3000 (Muudetud)* Kindlust andvad töövõttud, mis on muud kui möödunud perioodide finantsinformatsiooni auditid või ülevaatused.
2. Kindlust andvate töövõtude rahvusvaheline raamistik (Eesti).

AJN otsustas 16.05.2017 seoses peatselt saavuvate seadusemuudatustega muuta Audiitorkogu kvaliteedikontrolli korda ning 13.06.2017 kinnitas AJN-i vandeaudiitori täiendusõppe korra.

AJN-i vastavad otsused on avaldatud Audiitorkogu kodulehel (www.auditorkogu.ee) ja audiitortegevuse portaalis (www.auditortegevus.ee).

Rahvusvaheline koostöö

Kvaliteedikontrolli spetsialistid on osalenud aruandeperioodil kahel korral CEAOB-i (Committee of European Auditing Oversight Bodies) kohtumistel. Samuti on AJN-i esimees osalenud CEAOB-i korralistel kohtumistel. CEAOB-i liikmeteks on Euroopa Liidu liikmesriikide järelevalveasutuste esindajad, ESMA (European Securities and Markets Authority) ja Euroopa Majanduspiirkonna audiitortegevuse organite esindajad. EBA (European Banking Authority) ja EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority) on CEAOB-s oma esindajate vahendusel vaatlejate rollis.

Järelevalve korraldamine

AudS-ist tulenevalt on aruandeaastal olnud AJN-i pädevuses järelevalve korraldamine ja juhtimine; järelevalve kvaliteedikontrolli üle; järelevalve distsiplinaarmenetluse üle; järelevalve kaebuste menetlemise üle Audiitorkogu juhatuses; Audiitorkogu tegevuse kohta esitatud kaebuste menetlemine; uurimine AudS § 132 lõigete 1–4 alusel; Audiitorkogu juhatuses ettepanekute kooskõlastamine, kui see on seaduses ette nähtud; Audiitorkogu juhatuses ettepanekute tegemine ja korralduste andmine (AudS § 124 lg 1 p-d 1, 6, 7, 8, 25, 26, 29 ja 30).

Kvaliteedikontroll

Kutseühenduse sisese kvaliteedikontrolli käigus on Audiitorkogu eesmärgiks KVK-le allutatud

isiku kontrolliperioodil osutatud audiitorteenuse õigusaktidele ning nende alusel kinnitatud standarditele või antud juhenditele ja soovitudele vastavuse kontrollimine. KVK-le on allutatud audiitorettevõtja, AudS § 81 lõikes 3 nimetatud isik ja kolmanda riigi registreeritud vandeaudiitor. KVK-d korraldas kvaliteedikontrolli korra alusel Audiitorkogu juhatus AJN-i juhtimise ja järelevalve all.

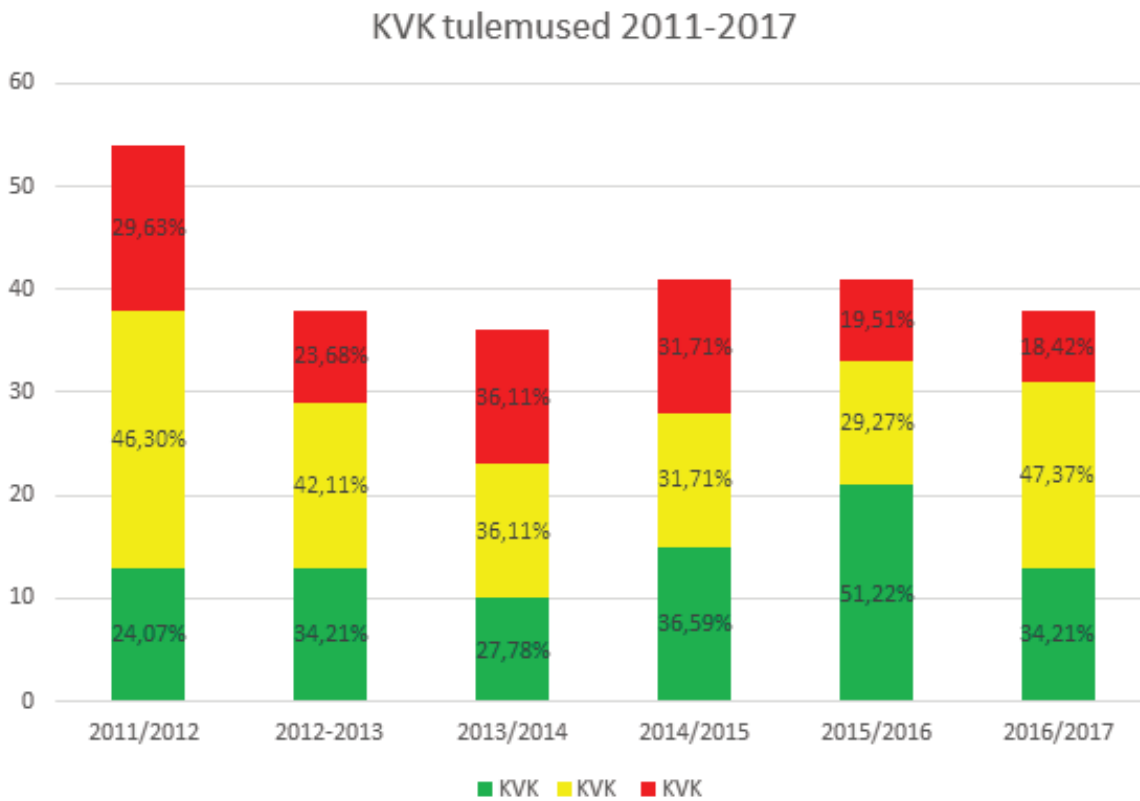
AJN kinnitas 30.06.2016 otsusega korralise kvaliteedikontrolli valimisse kuuluvate isikute nimekirja kontrolliperioodi 01.07.2010 – 30.06.2016 kohta KVK läbiviimise perioodiga 01.07.2016 – 30.06.2017. Valimisse kinnitatud isikute nimekirja kuulus 43 audiitorettevõtjat. Nendest kahe audiitorettevõtja osas on AJN kooskõlastanud Audiitorkogu juhatuses ettepaneku tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks. Lisaks on Rahandusministeerium kolme audiitorettevõtja tegevusloa kehtetuks tunnistatud, mistõttu kvaliteedikontrolli läbi ei viidud ning AJN arvas nad KVK valimist välja. Kvaliteedikontrolli tulemuste põhjal on AJN kooskõlastanud ühel juhul Audiitorkogu juhatuses otsuse teha Rahandusministeeriumile ettepanek korduvate ja oluliste puuduste tõttu tunnistada kehtetuks audiitorettevõtja tegevusloa. Täna on tegevusloa kehtetuks tunnistatud.

KVK-d viidi läbi 01.07.2016 – 30.06.2017. Kvaliteedikontroll on lõpetatud kõigi 38 audiitorettevõtja suhtes. 13 korral vastas audiitorettevõtja audiitorteenuse kvaliteet nõuetele, võimalik täiustamine („roheline”), 18 juhul leidis juhatus, et audiitorteenuse kvaliteet on vastuvõetav, esinesid puudused ja täiustamine nõutav („kollane”) ja 7 korral asus juhatus seisukohale, et audiitorteenuse kvaliteedis esinesid märkimisväärsed puudused, oluline täiustamine nõutav („punane”).

Tabel 2 Kvaliteedikontrollide võrdlusandmed 2011-2017

KVK	KVK kontrolli-periood	KVK läbiviimise periood	KVK valim	Läbiviidud KVK-d	KVK	KVK	KVK
1.	1.07.2009-30.06.2011	2011/2012	55	54	13	25	16
2.	1.07.2009-30.06.2012	2012-2013	44	38	13	16	9
3.	1.07.2009-30.06.2013	2013/2014	42	36	10	13	13
4.	1.07.2009-30.06.2014	2014/2015	42	41	15	13	13
5.	1.07.2010-30.06.2015	2015/2016	44	41	21	12	8
6.	1.07.2010-30.06.2016	2016/2017	43	38	13	18	7

Joonis 1. Kvaliteedikontrolli tulemused 2011–2017

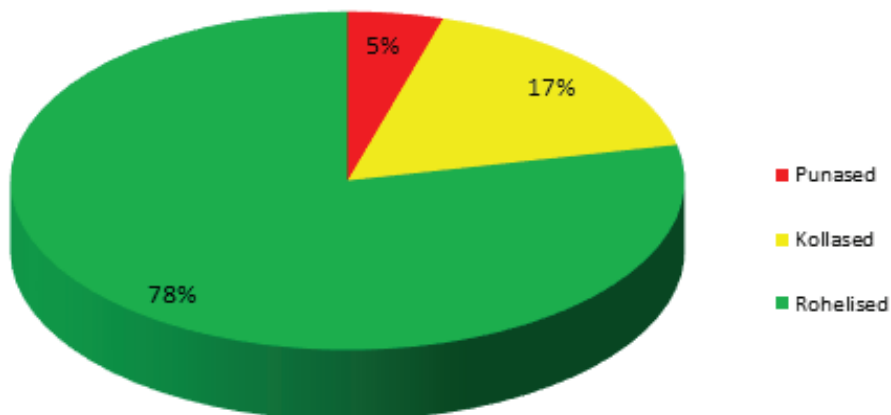

Jätakuvalt on positiivseks trendiks „punaste” osakaalu vähenemine. Samas tuleb tõdeda, et 2016/2017 aastal suurenes „kollaste” osakaal ning vähenes „roheliste” osakaal.

Tabel 3 2016–2017 Kvaliteedikontrolli tulemused ja audiitorettevõtjate audiitorteenuste käive

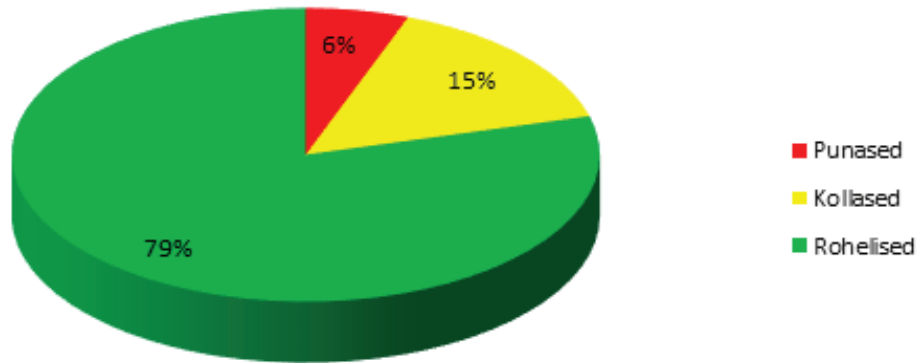
KVK tulemus	Käive EUR	Osakaal (%)
Punased	464 366	4,58%
Kollased	1 726 703	17,03%
Rohelised	7 948 505	78,39%
Kokku	10 139 574	100,00%

Joonis 2. Audiitorettevõtjate kaetud audiitorteenuste käive kvaliteedikontrolli tulemuse lõikes 2016–2017

Võrdluses eelmise perioodiga on muutused väikesed (vt all olev joonis 3)

Joonis 3. Audiitorettevõtjate kaetud audiitorteenuste käive kvaliteedikontrolli tulemuse lõikes 2015 – 2016

Ülevaade suurematest audiitorettevõtjatest, kes osutavad audiitorteenuse turul kindlust andvaid teenuseid.

Tabel 3 2016–2017 Kvaliteedikontrolli tulemused ja audiitorettevõtjate audiitorteenuste käive

Audiitorettevõtja	Rahaline maht (eur) audiitorteenuse osutamisel
Aktsiaselts PricewaterhouseCoopers	4 304 000
Ernst & Young Baltic AS	3 790 437
KPMG Baltics OÜ	3 048 176
Aktsiaselts Deloitte Audit Eesti	1 532 810
Grant Thornton Baltic OÜ	1 222 959
Assertum Audit OÜ	724 037
BDO Eesti AS	701 196
OÜ Audiitorbüroo RKT	579 956
PKF Estonia Osühing	521 577
Rödl & Partner Audit Osühing	436 027
Villems & Partnerid OÜ	352 404
AUDIITORBÜROO ELSS AS	315 680
Audiitorteenuse OÜ	311 680
Audiitorbüroo Fides OÜ	276 175
TPMM Nordic OÜ	268 140
Baker Tilly Baltics OÜ	262 280
HLB Expertus KLF OÜ	240 646
I.S. AUDIITORTEENUSTE OSAÜHING	234 310
OÜ E-Audit	212 243
Grow Audit OÜ	209 480

Distsiplinaarmenetlus

Audiitorkogu liikme distsiplinaarsüüteod on sätestatud AudS-is. Distsiplinaarsüütegedeks on Audiitorkogu liikme kohustuse süüline täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine; Audiitorkogu liikme tegevust reguleerivate muude õigusaktide, samuti Audiitorkogu või Rahandusministeeriumi otsuste täitmata jätmine või mittenõuetekohane täitmine, kui selle rikkumise eest ei ole AudS-is ette nähtud kutse äravõtmist või tegevusloa kehtetuks tunnistamist.

Kuni 01.09.2017 oli distsiplinaarkaristuseks märkus, noomitus, rahatrahv või rahatrahv koos täiendavale kutseeksamile suunamisega. Vastavast kuupäevast ei ole enam distsiplinaarkaristuseks märkust.

AJN järgib ka edaspidi avalikes huvides teostatava järelevalve praktikat, et KVK käigus tuvastatud audiitortegevuse kvaliteedis esinevate märkimisväärsete puuduste korral algatatakse distsiplinaarmenetlus. Sõltuvalt asjaoludest võib olla põhjendatud distsiplinaarmenetluse algatamine ka ühekordse rikkumise korral.

Aruandeperioodil oli AJN-i pädevuses Audiitorkogu juhatuse distsiplinaarkaristuse määramise, distsiplinaaraja lõpetamise või algatamata jätmise otsuse kooskõlastamine.

AJN on teinud otsuse Audiitorkogu juhatuse distsiplinaarmenetluse lõpetamise otsuse kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise kohta kokku 22 korral, millest neljal korral AJN otsust ei kooskõlastanud ning tagastas selle juhatusele uuesti otsustamiseks. Kooskõlastamata jätmised olid tingitud eelkõige asjaoludest, et kooskõlastamise menetluse käigus oli AJN tuvastanud otsuse mittevastavuse seaduse nõuetele või oli probleeme karistuse proportsionaalsusega.

Uurimismenetlused

AJN on aruandeperioodil kahel korral menetlenud kutseeksami tulemuse vaidlustamise avaldust ning algatanud neli uurimismenetlust. AJN lõpetas viis uurimismenetlust.

Uurimismenetluse lõpetamisel otsustas AJN kahel juhul teha ettepaneku Rahandusministeeriumile vandeaudiitori kutse äravõtmiseks vandeaudiitorile kehtestatud nõuetele mittevastamise tõttu. Ühel korral otsustas AJN teha ettepaneku audiitorettevõtja tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks, kui võrd audiitorettevõtja audiitorteenuse osutamises oli tuvastatud korduvaid ja olulisi rikkumisi ning kutsetegevuse dokumentide puudumise tõttu oli olulisel määral piisava järelevalve teostamine takistatud.

Ühel juhul otsustas AJN edastada Rahandusministeeriumile ettepaneku audiitorettevõtja suhtes väärteomenetluse algatamiseks dokumentide kogumise, säilitamise ja hävitamise nõuete rikkumise eest või alternatiivselt kaaluda tegevusloa kehtetuks tunnistamist, kui võrd kutsetegevuse dokumentide puudumise tõttu on audiitortegevuse seaduse alusel piisava järelevalve teostamine takistatud.

Ühel korral otsustas AJN teha Audiitorkogu juhatusele ettepaneku algatada audiitorettevõtja suhtes distsiplinaarmenetlus ning ühel juhul otsustati lõpetada uurimismenetlus, kuna uurimise aluseks olnud asjaolud ei leidnud kinnitust.

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine ja vandeaudiitori kutse äravõtmine

Aruandeperioodil on AJN kooskõlastanud ühe juhatuse ettepaneku audiitorettevõtja tegevusloa äravõtmiseks põhjusel, et audiitorettevõtja oli kahe aasta jooksul korduvalt või olulisel määral rikkunud tegevust reguleerivates

õigusaktides sätestatud ning kahel juhul kooskõlastanud Audiitorkogu juhatause otsuse teha Rahandusministeeriumile ettepanek vandeaudiitori kutse äravõtmiseks vandeaudiitorile esitatud nõuetele mittevastamise tõttu.

AJN on uurimismenetluse tulemuse põhjal teinud kahel juhul Rahandusministeeriumile ettepaneku vandeaudiitori kutse äravõtmiseks ning ühel juhul audiitorettevõtja tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks.

Ühel korral on AJN teinud Rahandusministeeriumile ettepaneku audiitorettevõtja suhtes väärteomenetluse algatamiseks või alternatiivselt tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks.

Liikmemaksu suuruse ja tegevusloamaksu määra kehtestamine

Aruandeaastal kehtinud AudS-i kohaselt oli Audiitorkogu liikme kohustuslik liikmemaks kaheosaline, koosnedes vandeaudiitori liikmemaksust ja tegevusloaga liikme liikmemaksust (edaspidi: tegevusloamaks). Liikmemaksu arvestusperiood oli Audiitorkogu majandusaasta.

Liikmemaksu suurus kehtestati arvestusperioodiks oleva Audiitorkogu majandusaasta kohta. Liikmelisus seoses liikmemaksu tasumise kohustusega määrati kindlaks liikmemaksu arvestusperioodiks oleva majandusaasta 1. juuli seisuga.

Tegevusloamaksu on kohustatud tasuma audiitorettevõtja. Vandeaudiitor on kohustatud tasuma vandeaudiitori liikmemaksu. Vandeaudiitori liikmemaksu võib tasuda organisatsioon, kus vandeaudiitor töötab.

AJN otsustas 13.09.2016 kehtestada 01.07.2016 – 30.06.2017 liikmemaksu suuruse ja tegevusloamaksu määra alljärgnevalt:

- vandeaudiitori liikmemaksu suurus on 64 eurot;
- tegevusloamaksu määr on 1% audiitorettevõtja liikmemaksu arvestusperioodile eelneva liikmemaksu arvestusperioodi summaarsest AudS § 81 lõikes 1 nimetatud tegevusloa alusel osutatud audiitorteenuste müügitulust, mida kajastatakse AudS § 157 kohases tegevusaruandes.

Avalduste menetlemine

Liikmemaksu tasumise kohustusest vabastamine

Aruandeperioodil kehtinud AudS-i kohaselt võis AJN otsustada mõjuva põhjuse olemasolul Audiitorkogu liikme liikmemaksu tasumise tähtpäeva muutmise ja vandeaudiitori liikmemaksu või tegevusloamaksu määra alandamise. Määratlemata õigusmõiste „mõjuv põhjus” sisustamise otsustas AJN kaalutusõiguse alusel, teostades seda kooskõlas kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, sh võrdse kohtlemise põhimõttega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve.

AJN-ile edastati aruandeperioodil Audiitorkogu liikmemaksust vabastamiseks üheksa avaldust, millest kaheksa olid avaldused vandeaudiitori liikmemaksust ja üks tegevusloamaksust vabastamiseks. Esitatud taotlustest seitse rahuldab AJN täies ulatuses, ühe osaliselt ja ühel juhul jättis avalduse rahuldamata.

Vandeaudiitori täiendusõppe kohustusest vabastamine

Vandeaudiitori täiendusõppe kohustusest vabastamiseks on aruandeperioodil esitatud üheksa avaldust, millest kõik rahuldati. AJN otsustas vabastada taotluse esitanud vandeaudiitorid

Audiitorkogu korraldatavast täiendusõppest püsivalt välisriigis viibimise tõttu tingimusel, et vandeaudiitor täidab täiendusõppekohustuse täies ulatuses välisriigis.

3. Järelevalvenõukogu tööplaani 2017/2018 aastaks

AJN-i eesmärgiks 2017/2018 majandusaastal on:

1. Uuenenud järelevalvesüsteemi edukas käivitamine viisil, et ei kannataks järelevalvefunktsioonide täitmine.
2. Uute funktsioonide efektiivne ja eesmärgipärane täitmine, mh kvaliteedikontrollide kohane iseseisev läbiviimine.
3. Suurendatud tähelepanu pööramine olulistele ja korduvatele rikkumistele.